

## **ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ НАДХОДЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВО**

Згідно із п. 4 П(С)БО 8, нематеріальний актив—це немонетарний актив, який не має матеріальної форми і може бути ідентифікований.

Придбаний або отриманий об'єкт НМА зараховують на баланс, якщо одночасно виконуються такі умови:

підприємство здійснює контроль над ним;

існує імовірність одержання майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням;

його вартість може бути достовірно визначена.

Якщо об'єкт відповідає всім переліченим вище критеріям—сміливо можете відносити його в бухгалтерію до НМА.

Якщо об'єкт не відповідає хоча б одному із цих критеріїв, то витрати, пов'язані з його придбанням або створенням, визнають витратами того звітного періоду, в якому вони були здійснені, без визнання їх у майбутньому об'єктом НМА (п. 8 П(С)БО 8).

Не визнають НМА і відображають у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені, витрати на (п. 9 П(С)БО 8):

-дослідження;

-підготовку і перепідготовку кадрів;

-рекламу та просування продукції на ринку;

-створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;

-підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань;

-створення торговельних марок (товарних знаків).

Витрати на розробку можуть бути визнані НМА тільки за умови, що підприємство має (п. 7 П(С)БО 8):

-намір, технічну можливість та ресурси для доведення НМА до стану, в якому він придатний для реалізації або використання;

-можливість отримання майбутніх економічних вигід від реалізації або використання НМА;

-інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою НМА.

Придбаний за грошові кошти в національній валюті об'єкт НМА зараховують на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається

із (п. 11 П(С)БО 8): ціни (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок); мита; непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню; інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням і доведенням до стану, в якому він придатний для використання за призначенням.

Після введення об'єкта НМА в господарський оборот усі витрати, пов'язані з придбанням об'єкта НМА і закумульовані на субрахунку 154, списують до дебету відповідного субрахунку рахунка 12 «Нематеріальні активи».

Також при купівлі об'єкта НМА слід відобразити суму капітальних інвестицій за кредитом позабалансового рахунка 09 «Амортизаційні відрахування», згідно із Інструкцію № 291. При цьому не повинно виникнути кредитового залишку за рахунком 09, оскільки амортизаційні відрахування не можуть бути використані в сумі більшій, ніж вони були накопичені за дебетом цього рахунка.

Тобто суму капітальних інвестицій за кредитом рахунка 09 відображають у межах дебетового залишку.

Отже, первісна вартість придбаних НМА формується з вартості придбання та інших витрат, необхідних для доведення об'єкта НМА до стану, придатного до використання за призначенням.

Для податкового обліку НМА застосовують правила бухгалтерського обліку формування первісної вартості.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

Нематеріальні активи: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8, затверджене наказом МФУ від 18.10.1999 № 242 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>